

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

Одеса
ОДУВС
2020

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
P68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

КАСИФІКАЦІЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В УКРАЇНІ

Життя сучасної людини зазнає впливу значної кількості різноманітних небезпек. При цьому небезпеку для людини може становити що завгодно: предмети побуту, засоби виробництва, продукти праці, дії людей, природно-кліматичне середовище, соціальні явища та ін. Крім того, вони здатні призвести до будь-яких негативних наслідків, наприклад можуть зруйнувати матеріальні й природні цінності, викликати деградацію особистості людини тощо. Таким чином, на сьогодні номенклатура небезпек, яких може зазнати людина у процесі життєдіяльності, нараховує значну кількість найменувань. У зв'язку з цим виникла необхідність класифікувати небезпеки за різними ознаками.

Слід зазначити, що на сьогодні єдиного чіткого поділу небезпек відповідно до їхніх ознак у світі не існує. Така ситуація склалася через відсутність однозначного ставлення до небезпек, бо те, що одна країна розцінює як загрозу, для іншої не має ніякого значення. Обумовлено це багатьма факторами: різними рівнями економічного й політичного розвитку країн, існуванням культурних традицій, особливостями географічного розташування та інше. Проте, в узагальненому вигляді небезпеки можна класифікувати таким чином:

- **за природою походження:** природні, техногенні, соціальні, комбіновані;
- **за характером впливу на організм людини:** фізичні, хімічні, біологічні, психофізіологічні;
- **за локалізацією:** пов'язані з літосферою, атмосферою, гідросферою, космічним простором;
- **за часом прояву негативних наслідків:** імпульсні й кумулятивні;
- **за спричиненим збитком:** технічні, моральні, соціальні, екологічні, економічні та інші види збитків;
- **залежно від наслідків впливу вражаючих факторів на організм людини:** шкідливі, небезпечні.

Національний класифікатор ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій» залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначає такі види надзвичайних ситуацій:

- техногенного характеру;
- природного характеру;
- соціального характеру;
- воєнного характеру.

Надзвичайна ситуація техногенного характеру – порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території чи об'єкті на ній або на водному об'єкті унаслідок транспортної аварії (катастрофи), пожежі, вибуху, аварії з викиданням (загрозою викидання) небезпечних хімічних, радіоактивних і біологічно небезпечних речовин, раптового руйнування споруд; аварії в електроенергетичних системах, системах життєзабезпечення, системах телекомунікації, на очисних спорудах, у системах нафтогазового промислового комплексу, гідродинамічних аварій тощо.

Надзвичайна ситуація природного характеру – порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території чи об'єкті на ній або на водному об'єкті, пов'язане з небезпечним геофізичним, геологічним, метеорологічним або гідрологічним явищем, деградацією ґрунтів чи надр, пожежею у природних екологічних системах, зміною стану повітряного басейну, інфекційною захворюваністю та отруєнням людей, інфекційним захворюванням свійських тварин, масовою загибеллю диких тварин, ураженням сільськогосподарських рослин хворобами та шкідниками тощо.

Надзвичайна ситуація соціального характеру – порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території чи об'єкті на ній або на водному об'єкті, спричинене протиправними діями терористичного і антиконституційного спрямування або пов'язане із зникненням (викраденням) зброї та небезпечних речовин, нещасними випадками з людьми тощо.

Надзвичайна ситуація воєнного характеру – порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території чи об'єкті на ній або на водному об'єкті, спричинене застосуванням звичайної зброї або зброї масового ураження, під час якого виникають вторинні чинники ураження населення, що її визначають в окремих нормативних документах. У цьому класифікаторі НС воєнного характеру не подано в подробицях, а лише зазначено на найвищому рівні деталізації з кодом 40000.

Залежно від обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, кількості постраждалих і загиблих, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для ліквідації її наслідків, визначають такі **рівні надзвичайних ситуацій**:

- державний;
- регіональний;
- місцевий;

– об'єктовий.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 №368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями» з метою визначення рівня надзвичайної ситуації встановлено такі критерії:

- 1) територіальне поширення та обсяги технічних і матеріальних ресурсів;
- 2) кількість людей, які внаслідок дії уражальних чинників джерела надзвичайної ситуації загинули або постраждали, або нормальні умови життєдіяльності яких порушено;
- 3) розмір збитків, завданих уражальними чинниками джерела надзвичайної ситуації, розраховується відповідно до Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 175.

Державного рівня визнається надзвичайна ситуація:

- 1) яка поширилась або може поширитися на територію інших держав;
- 2) яка поширилась на територію двох чи більше регіонів України (Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та м. Севастополя), а для її ліквідації необхідні матеріальні і технічні ресурси в обсягах, що перевищують можливості цих регіонів, але не менш як 1 відсотку від обсягу видатків відповідних місцевих бюджетів (надзвичайна ситуація державного рівня за територіальним поширенням);
- 3) яка призвела до загибелі понад 10 осіб або внаслідок якої постраждало понад 300 осіб (постраждали - особи, яким внаслідок дії уражальних чинників джерела надзвичайної ситуації завдано тілесне ушкодження або які захворіли, що призвело до втрати працездатності, засвідченої в установленому порядку) чи було порушено нормальні умови життєдіяльності понад 50 тис. осіб на тривалий час (більш як на 3 доби);
- 4) внаслідок якої загинуло понад 5 осіб або постраждало понад 100 осіб, чи було порушено нормальні умови життєдіяльності понад 10 тис. осіб на тривалий час (більш як на 3 доби), а збитки (оцінені в установленому законодавством порядку), спричинені надзвичайною ситуацією, перевищили 25 тис. мінімальних розмірів (на час виникнення надзвичайної ситуації) заробітної плати;
- 5) збитки від якої перевищили 150 тис. мінімальних розмірів заробітної плати;
- 6) яка в інших випадках, передбачених актами законодавства, за своїми ознаками визнається як надзвичайна ситуація державного рівня.

Регіонального рівня визнається надзвичайна ситуація:

- 1) яка поширилась на територію двох чи більше районів (міст обласного значення) Автономної Республіки Крим, областей, а для її ліквідації необхідні матеріальні і технічні ресурси в обсягах, що перевищують можливості цих районів, але не менш як 1 відсоток обсягу видатків відповідних місцевих бюджетів (надзвичайна ситуація регіонального рівня за територіальним поширенням);
- 2) яка призвела до загибелі від 3 до 5 осіб або внаслідок якої постраждало від 50 до 100 осіб, чи було порушено нормальні умови життєдіяльності від 1 тис. до 10 тис. осіб на тривалий час (більш як на 3 доби), а збитки перевищили 5 тис. мінімальних розмірів заробітної плати;
- 3) збитки від якої перевищили 15 тис. мінімальних розмірів заробітної плати.

Місцевого рівня визнається надзвичайна ситуація:

- 1) яка вийшла за межі територій потенційно небезпечного об'єкта, загрожує довкіллю, сусіднім населеним пунктам, інженерним спорудам, а для її ліквідації необхідні матеріальні і технічні ресурси в обсягах, що перевищують власні можливості потенційно небезпечного об'єкта;
- 2) внаслідок якої загинуло 1-2 особи або постраждало від 20 до 50 осіб, чи було порушено нормальні умови життєдіяльності від 100 до 1 000 осіб на тривалий час (більш як на 3 доби), а збитки перевищили 0,5 тис. мінімальних розмірів заробітної плати;
- 3) збитки від якої перевищили 2 тис. мінімальних розмірів заробітної плати.

Об'єктового рівня визнається надзвичайна ситуація, яка не підпадає під названі вище визначення.

Надзвичайна ситуація відноситься до певного рівня за умови відповідності її хоча б одному із значених критеріїв.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 року Електронний ресурс <http://zakon2.rada.gov.ua/>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 175 «Методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру» Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 №368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями» Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004-%D0%BF>
4. Наказ Держспоживстандарту України № 457 від 11.10.2010 року «Національний класифікатор України. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010» Електронний ресурс <http://consultant.parus.ua/?doc=071YW6CD06>.

Евдохова Л. Н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТОВАРОВЕДНЫХ ТЕРМИНОВ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ СУДЕБНОЙ ТОВАРОВЕДЧЕСКОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ.....	36
Жогов В. С. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ.....	37
Журавель А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	39
Ісмаїлов К. Ю., Яцковина В. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТРОКОВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПОЛІЦЕЙСЬКИХ БАЗАХ ДАНИХ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ.....	42
Калаянов Д. П., Іванова М. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ УСИНОВЛЕНИХ ДІТЕЙ.....	44
Карагіоз Р. С. ПОЛІТИЧНИЙ РИЗИК ЯК КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ПРОЦЕСУ.....	45
Колесник С. П. УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	46
Коломієць Ю. М., Зазеріна М. С. ПРОБЛЕМИ ПАРТНЕРСТВА ТА ВЗАЄМОДІЇ НАСЕЛЕННЯ З ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	48
Косаревська О. В. ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ.....	49
Кузніченко О.В., Панченко К.Ю. ДОБРОВІЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	51
Кузніченко С. О., Стариченко А. О., Шильник І. І. ДО ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ, НАПРАВЛЕНИХ НА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	53
Маковій В. П., Москалюк Х. І. ВПОРЯДКУВАННЯ РОБОТИ СУДІВ ЦИВІЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ.....	56
Маркіна Т. Г. ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ.....	58
Медведенко Н. В., Медведенко С. В., ДОСВІД ДАНІЇ ЩОДО СПІВПРАЦІ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ.....	60
Меркулова Ю. В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ УСУНЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ.....	61
Мирза С. С. ПОСЛУГА З УПРАВЛІННЯ БАГАТОКВАРТИРНИМ БУДИНКОМ ЯК РІЗНОВИД ЖИТЛОВОЇ ПОСЛУГИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	64
Моїсеєнко О. Г. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ НА ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА, ЯК ВАЖЛИВУ СКЛАДОВУ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ.....	66
Мосузено В. Ю. КЛАСИФІКАЦІЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	68
Мох Т. П. ПРАВОВА ДЕРЖАВА В УКРАЇНІ.....	70
Надїбська О. Я., Пальшков К. Є. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ПОЛІЦІЇ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	71
Нівня Г. О. ІНІЦІАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕДУРИ ПРИСЯГИ ПРАЦІВНИКІВ ОВС.....	73